

Systemiske og narrativ tilgang i behandling af stofbrugende forældre og gravide

Ved psykologerne Rikke Lyngdam
Pedersen & Louise Østergaard,
FamilieVinklen, KABS

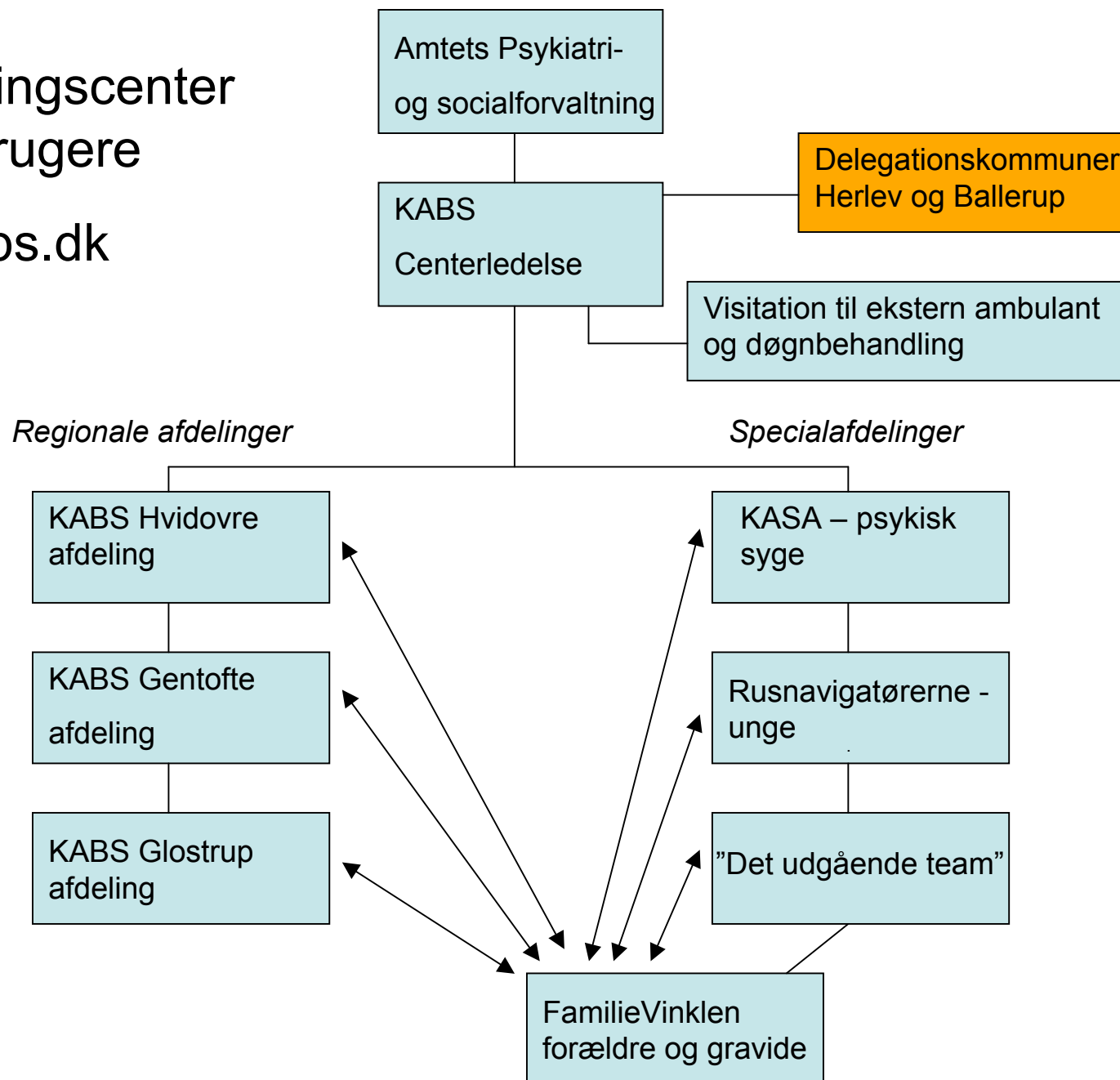
23.10.2006

Vores fokus i dag

- Hjælpe forælderen med at være den forælder de gerne vil være, = den bedste hjælp for barnet
- Opgaven er: Balancen mellem kontrol og hjælp, rekruttering af brugeren ind i samarbejdet
- Skabe platform for den foretrukne identitet
- Bekymring og udfordring fra mange vinkler – i familien og i det professionelle felt

Behandlingscenter for stofbrugere

www.kabs.dk

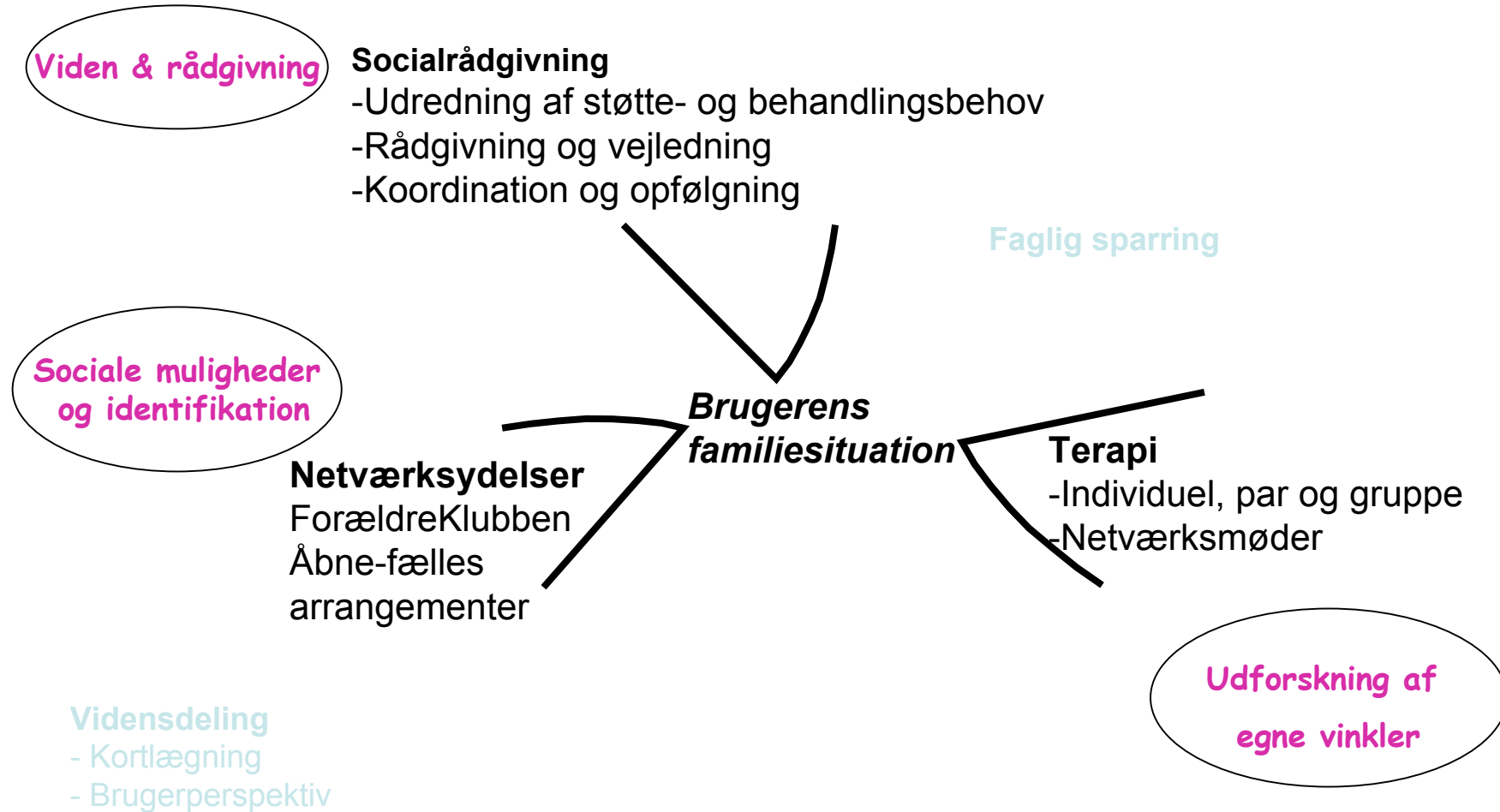
FamilieVinklens målgruppe

- Brugere med børn
- Gravide kvinder med stofbrug
- Alle er indskrevet eller bliver det

Historien om FamilieVinklen

- Udspringer af et "frizoneprojekt" til forældres egne vinkler
- Stadig dette afsæt – men nu koblet med koordinering til handlinger, børnene, netværk, kommunen og "magt"

FamilieVinklens ydelser

Vinkler i en koordineret fælles indsats

Systemisk / narrativ

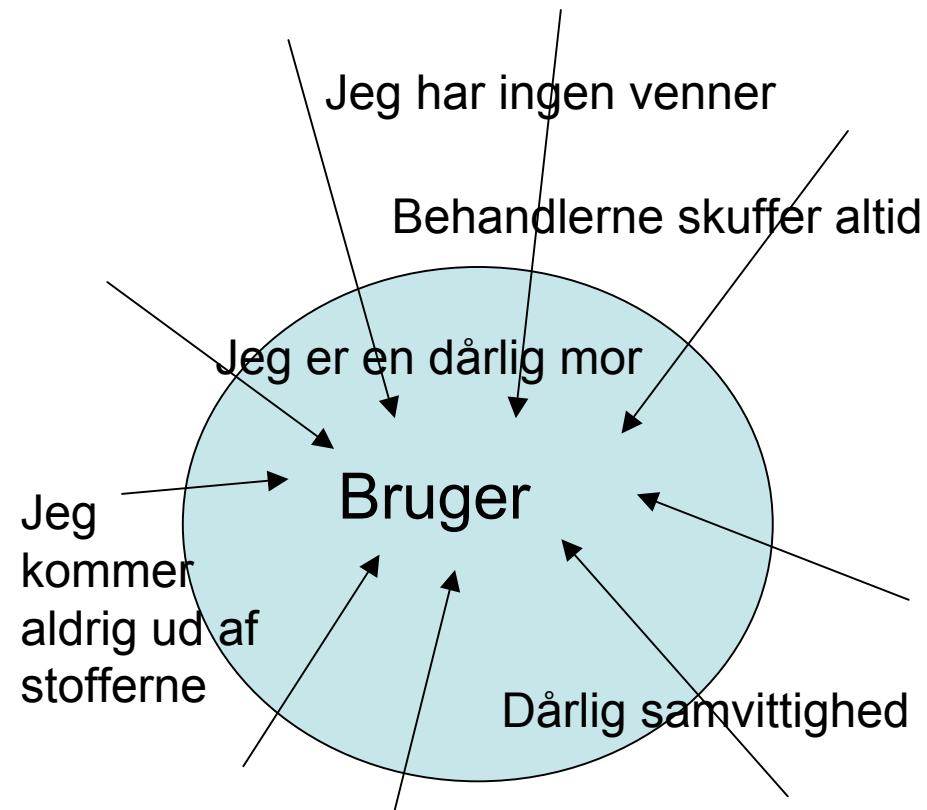
- Systemisk:
 - at forstå den enkelte i en sammenhæng/system
 - Hvordan skaber vi hinanden/effekt

Narrativt:

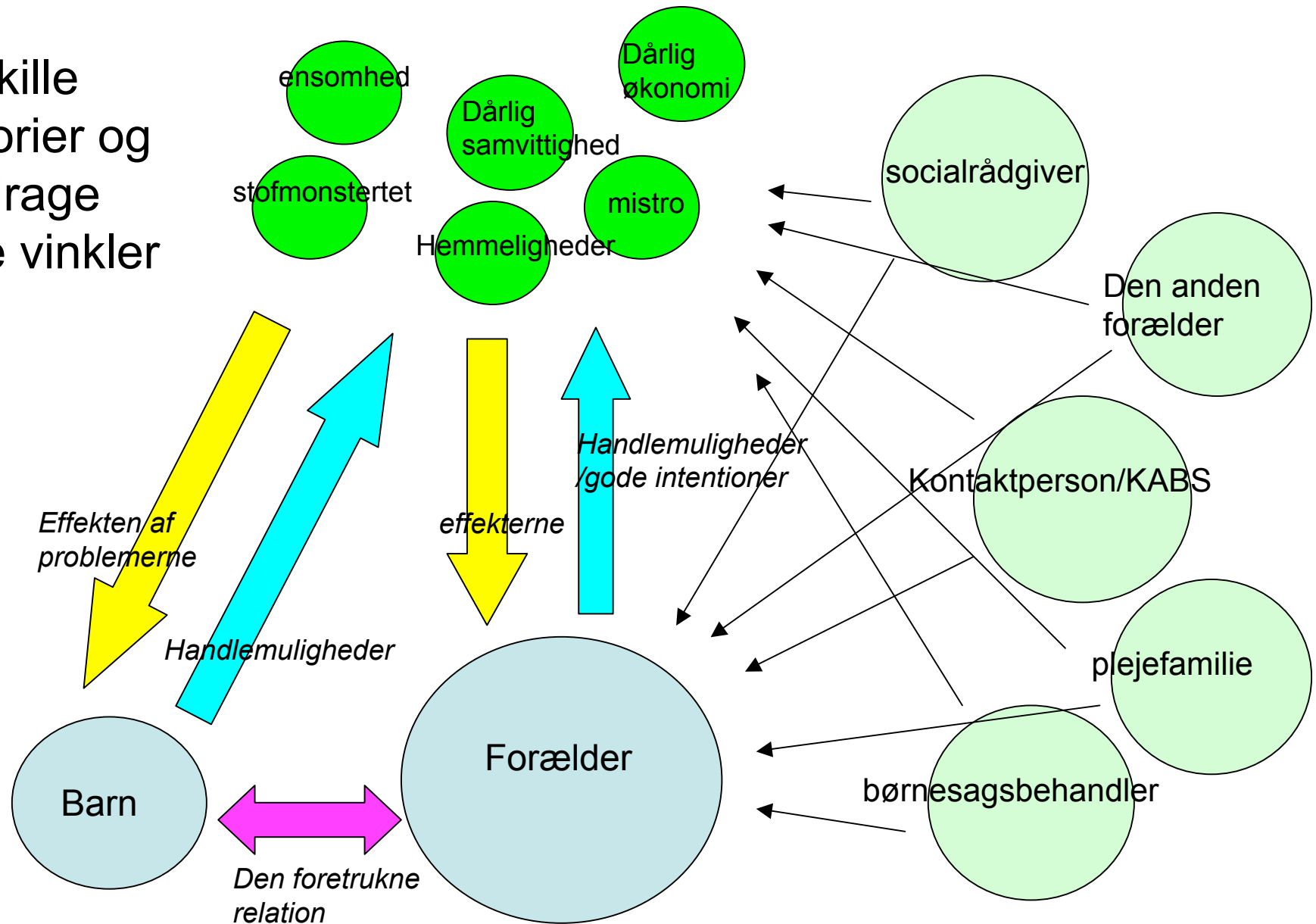
- At "fortælle" historier om vores relationer til problemer
- fokus på handling frem for hvad vi "er"

Begge retninger vil gerne væk fra "er"-tænkning

Internalisering og individualisering af problemer - selvstigmatisering

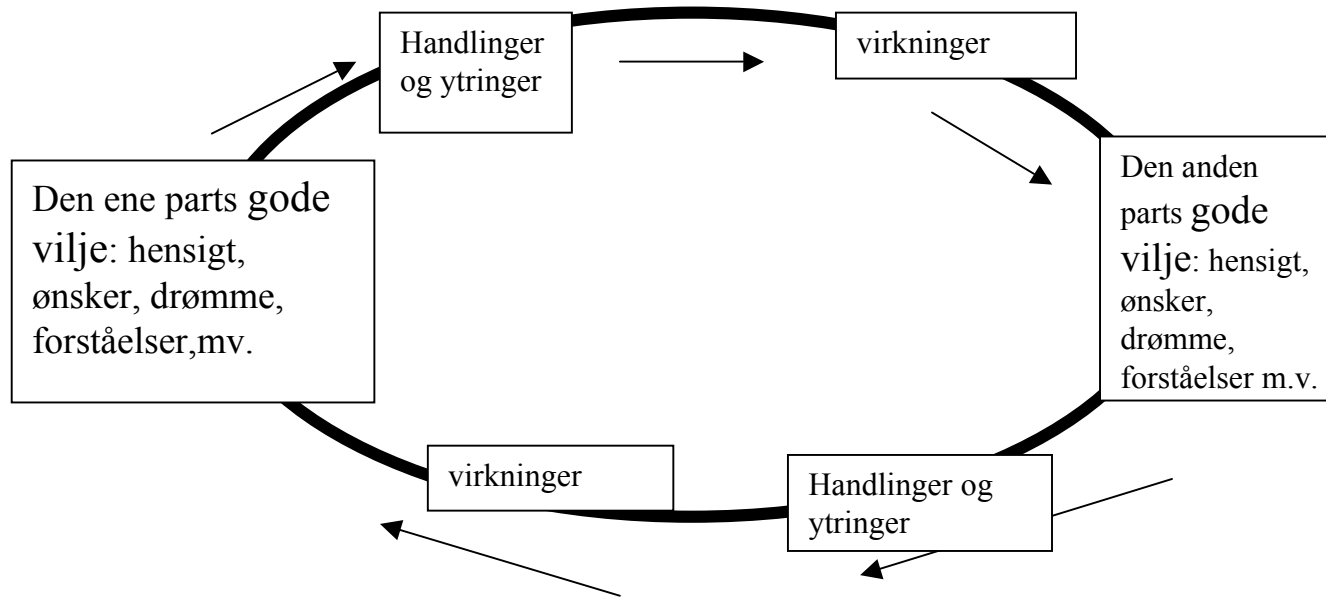
Adskille
historier og
inddrage
flere vinkler

Skabe en platform for den foretrukne identitet

- At adskille effekt og intention (dias med virkningscirklen)
- Eksternalisering – ikke at "være" men have en relation til problemer i nutid og fortid (dias: eksternalisering)
- At finde et sprog der holder det fast (dias med eksempler på sprog)
- At få forælderen til selv at vurdere relationen til problemerne og kvalificere sig selv (dias med Forælderen vurderer selv, 5 step og problem X)
- At hjælpe forælderen med at få fokus på sit barn – indirekte og direkte (dias med det)
- At inddrage andre/ mange versioner (dias med inddrage andre)

Virkningscirklen

Eksternalisering

- Navneord, "Hvad vil du kalde det", både det svære og det gode
- kontekst, effekt begge veje
- Evaluering og begrundelse
- Undtagelser
- interviews med det eksternaliserede

Eksempler på sprog

- Eksempler der fastholder det foretrukne og samtidig er tydelig omkring negativ effekt
- Kan gå videre i andre sammenhænge

Forælderen vurderer selv-metoder

- Til at skabe ramme omkring sårbar kommunikation med en forældre
- Afklare konteksten
- Sætte produktionens domæne på pause for at vænne sig til det
- At ende nænsomt i beslutninger hvor personen selv er med og ikke senere benægter

Problem X – det ”hemmelige” problem

Hvad er effekten af problemet på jeres liv sammen ?

Hvem kender til det ?

Hvor længe har det været i jeres liv ?

Hvad ville være anderledes i jeres liv hvis det ikke var der ?

Hvilke veje har I allerede forsøgt at tackle det med ?

Hvad ville det betyde for dig /jer hvis andre fik viden om det – fordele og ulemper

Hvad skal du være sikker på hvis du skal fortælle noget mere ?

Er der fordele og ulemper ved X for dig ?

Er der noget du gerne vil have jeg skal hjælpe dig med selvom jeg ikke kender til X ?

Kan andre se når X har været der / er der ?

Hvis du skal bede om mere hjælp, er der så noget du skal være sikker på først om min / vores rolle som behandlere ?

Er der noget du godt kunne tænke dig noget faktaviden om ?

5-trins modellen – afklaring af hvad vi kan tale om

- Jeg ser disse tegn eller høre dig fortælle at...
- Er det også sådan du ser det ?
- Er det sådan du har ønsket at det skal være ?
- Hvordan vil du evt. hellere have det skal være ?
- Hvad skal du gøre for at det bliver sådan som du gerne vil have
- (Hvordan kan jeg støtte dig i det, eller hvad kan jeg bidrage med? Hvad skal vi så prøve af eller gå videre med?)

At hjælpe forælderen med at få fokus på sit barn

- Få forælderen motiveret til at gøre noget ved stofferne/alkohol
- Den foretrukne relation og problemerne
- Hvad har du selv prøvet som barn
- Hvad ved dit barn, hvordan taler i sammen om problemerne
- Hvilken hjælp får det?
- De typiske vanskeligheder for børn

At inddrage andre / flere vinkler

- Bevidning i gruppe
- Inddrage partner og børn til samtaler
- Inddrage kommunen

Børns narrativer

- det er en hemmelighed... jeg må ikke tale "lad os tale om det" som alternativet.
- Jeg er alene og må klare mig selv – "almengørelse... du er ikke alene"
- Jeg kan ikke stole på nogen (skiftende regler, normer...) – "der findes voksne, du kan stole på".
- Mine behov og følelser er ikke vigtige – "dine behov og følelser er vigtige"
- Hvis jeg siger fra, bliver der ballade – "Det er ok at sige fra og sætte grænser"
- Jeg bliver nødt til at have kontrol– "prøv at slække lidt på ... jeg / vi skal nok"
- Det er min skyld "det er aldrig – aldrig et barns skyld, at..."
- Der sker nok snart noget forfærdeligt ("når man har så mange fantasier, har du godt nok være bange mange gange i dit liv")– "Fortæl mig om dine værste fantasier"
- Jeg foragter min mor/far – "Eksternalisering" Adskille følelser,